

*важливість формування позитивного психоемоційного клімату, правової обізнаності учасників освітнього процесу та впровадження дієвих стратегій підтримки дітей, які стали жертвами або свідками насильства. Такий комплексний підхід сприяє зниженню рівня конфліктності, підвищенню якості освітнього процесу та створенню сприятливих умов для розвитку особистості.*

**Ключові слова:** булінг, мобінг, освітнє середовище, профілактика, соціально-психологічні чинники, правове регулювання.

УДК 78.03:78.071:37.013.34

## **THE INFLUENCE OF IMPROVISATIONAL METHODS ON DEVELOPING THE PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE DANCE EDUCATORS**

### **ВПЛИВ ІМПРОВІЗАЦІЙНИХ МЕТОДИК НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА-ХОРЕОГРАФА**

**Ксенія Короткевич**

доктор філософії

E-mail: korotkevich139513951395@gmail.com

ORCID 0000-0003-1999-4618

Український державний університет  
імені М. Драгоманова, Україна

**Kseniia Korotkevych**

Doctor of Philosophy

E-mail: korotkevich139513951395@gmail.com

ORCID 0000-0003-1999-4618

Dragomanov Ukrainian State  
University, Ukraine

#### **ABSTRACT**

*In the current context of reforms in arts education in Ukraine, the issue of developing the professional competence of future dance educators is of particular importance. Improvisational techniques serve as an effective tool for developing students' creative abilities, stage expressivity, and pedagogical mastery. These methods contribute to enhancing motor flexibility, emotional plasticity, and adaptability of future professionals in their professional practice. The use of diverse improvisational exercises expands the possibilities for forming an individual teaching style and promotes the comprehensive development of future dance educators within the modern dance education system.*

*Contemporary dance education is a complex and multifaceted process of developing professional competence, which encompasses various aspects of personal growth, including creative, pedagogical, cultural, and social dimensions. The creative aspect involves stimulating creativity, artistry, and the ability to improvise; the pedagogical aspect focuses on developing teaching skills, reflective practice, and pedagogical mastery; the cultural aspect is based on the understanding of dance as a form of artistic communication and a carrier of spiritual and aesthetic values; the social aspect aims to develop communication skills.*

*Improvisational techniques used in the professional training of future dance educators include a variety of exercises such as free and expressive movement, rhythmic improvisations, improvisational games in pairs and groups, communicative interaction exercises, creative experiments that combine various dance styles, and improvisations under constraints. Each of these exercises is aimed at developing*

*specific competencies necessary for the formation of professional expertise.*

*Improvisational methods that incorporate different types of exercises support the development of creativity, motor flexibility, and students' ability for self-expression. The integration of improvisational techniques into the training of future dance educators promotes the holistic development of both creative and pedagogical competencies. This leads to the formation of a unique teaching style, improved communication skills, and enhanced adaptability to various professional situations. Through improvisation, higher education students gain the ability to respond quickly and creatively to the challenges of professional practice.*

**Key words:** *communication skills; creative development; dance education; dance educator; improvisation; improvisational techniques; professional competence.*

**Актуальність теми.** У сучасних умовах реформування мистецької освіти в Україні особливої уваги набуває проблема формування професійної компетентності майбутніх педагогів-хореографів. Для досягнення високого рівня фахової підготовки необхідним є володіти не лише оволодіння хореографічними навичками та методикою виконавської діяльності, а й розвиток сценічної виразності, емоційної відкритості, артистизму та креативності. У цьому контексті імпровізаційні методики розглядаються як ефективний педагогічний інструмент, що сприяє формуванню рухової гнучкості, вмінню швидко приймати художньо обґрунтовані рішення, розвитку творчого мислення та емоційної пластики. Вони відкривають широкі можливості для реалізації індивідуального потенціалу здобувачів, активізують внутрішню мотивацію до навчання та стимулюють процес самопізнання через рух і жести. Застосування імпровізації у хореографічній підготовці також відповідає тенденціям сучасної освіти, зорієнтованої на особистісно орієнтований підхід і розвиток soft skills у майбутніх педагогів.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Останнім часом спостерігається зростання наукового інтересу до проблеми формування професійної компетентності педагога засобами хореографічного мистецтва. Це питання знайшло відображення в працях вітчизняних вчених (Масол Л. (2020), Падалка Г. (2008), Сивоконь Ю. і Печененко М. (2022), Хоружа Л. (2025) та інші), які розглядають хореографічне мистецтво як ефективний інструмент розвитку особистісних і професійних якостей майбутнього фахівця в галузі освіти. Аналіз наукових і навчально-методичних джерел свідчить, що вітчизняні та зарубіжні дослідники накопичили значний обсяг матеріалу з проблеми професійної підготовки педагогів-хореографів.

Зокрема, розглянуто питання розвитку композиційної компетентності майбутніх викладачів-хореографів через засоби сучасного танцю (Терзі А., 2024), вдосконалення професійної підготовки педагогів у системі хореографічної освіти (О. Мартиненко, 2020), оптимізації народно-сценічного танцю через стилізацію тексту та малюнка (А. Кривохижа, 2012), а також взаємодії музичного і хореографічного мистецтва як інтегративного освітнього ресурсу (О. Реброва, 2017). Водночас важливою методологічною основою сучасної мистецької освіти є положення про інтегральний характер інновацій. Як підкреслює О. Дубасенюк, інновація має інтегральний характер, що охоплює інноваційний процес, інноваційну діяльність, інноваційний потенціал та

інноваційне середовище, які виступають підґрунтям трансформації змісту професійної підготовки майбутніх педагогів (Дубасенюк О., 2014).

Вчені, педагоги-практики, які працюють у напрямку удосконалення методик підготовки педагогів-хореографів (Мартиненко О. (2020), Терешко І. (2022), Литвиненко Т. (2017)) наголошують на важливості використання імпровізаційних методик як засобу розвитку творчої самореалізації та педагогічної майстерності. Вони підкреслюють, що імпровізація сприяє формуванню здатності миттєво реагувати на освітні ситуації, стимулює інноваційний підхід до навчального процесу і підтримує розвиток комунікативної компетентності майбутніх педагогів-хореографів.

**Формування цілей (мета) статті, постановка завдання.** *Мета статті* полягає у визначенні ефективності імпровізаційних методик у процесі формування професійної компетентності майбутніх педагогів-хореографів.

Досягнення мети передбачає виконання таких *завдань*: аналіз науково-теоретичних та навчально-методичних джерел з проблеми застосування імпровізаційних методик у фаховій підготовці майбутніх педагогів-хореографів; визначення методів наукового дослідження, які забезпечують комплексне вивчення ефективності імпровізаційних методик у формуванні професійної компетентності; виявлення особливостей застосування імпровізаційних методик у процесі професійної підготовки здобувачів-хореографів в умовах вищої освіти.

**Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.** У дослідженні використано комплекс загальнонаукових теоретичних методів, зокрема: аналізу, синтезу, класифікації, узагальнення з метою опрацювання психолого-педагогічної, мистецької, навчально-методичної літератури з питань фахової підготовки майбутніх педагогів-хореографів та застосування імпровізаційних методик у мистецькій освіті. Наукове дослідження ґрунтується на сукупності методологічних підходів: системному, компетентнісному, особистісно-орієнтовному, інноваційному, середовищному. Методологічну основу становлять загальнотеоретичні й психолого-педагогічні положення щодо інновацій в освіті, професійного ставлення особистості, розвитку хореографічної креативності та самореалізації майбутнього педагога-хореографа.

Сучасна хореографічна освіта, як складний і багатогранний процес формування професійної компетентності, охоплює різні аспекти розвитку особистості, зокрема *творчий, педагогічний, культурний і соціальний*.

*Творчий* аспект передбачає активізацію креативності, артистизму та здатності до імпровізації. Як зазначає О. Мартиненко (2020), танцювальна імпровізація є ефективним засобом розвитку творчого потенціалу, емоційної виразності та технічних навичок здобувачів. Науковці Т.Потапчук і Ю. Шеретюк (2024) відзначають, що хореографічна діяльність стимулює розвиток емоційних навичок, творчої індивідуальності та глибокого самовираження.

Окрему увагу заслуговує *педагогічний аспект*, який фокусується на формуванні навичок викладання, здатності до рефлексії та педагогічної майстерності. Імпровізаційні методики сприяють розвитку гнучкості навчального процесу, адаптації занять до індивідуальних особливостей виконавців та створенню позитивних освітніх ситуацій. Цей аспект тісно пов'язаний із *культурним аспектом*, який базується на усвідомленні танцю як

форми художньої комунікації, носія духовно-естетичних цінностей і невід'ємної частини загальнолюдської культури. Саме тому глибоке розуміння ідейного наповнення хореографічного твору дає змогу педагогу інтегрувати історичні, естетичні та філософські знання у навчальний процес і використовувати їх під час відтворення музично-художнього образу танцю.

Оскільки хореографічна діяльність передбачає активну взаємодію з учнівським середовищем, особливого значення набуває *соціальний аспект*, який спрямований на розвиток комунікативних навичок, здатність до ефективної співпраці, емпатію, лідерські якості та партнерську взаємодію (Бідюк Д. (2020), Пархоменко О. (2016)). Педагог повинен ефективно взаємодіяти в колективі, організовувати спільну діяльність і бути прикладом професійного спілкування. Завдяки лідерським якостям і комунікативній гнучкості він сприяє формуванню довіри, взаєморозуміння та співпраці серед здобувачів освіти.

Таким чином, соціальний аспект не лише розширює педагогічний і культурний виміри, а й формує в майбутніх фахівцях здатність адаптуватися до динамічних соціальних ситуацій та будувати продуктивні міжособистісні стосунки.

Для ефективного формування професійної компетентності майбутніх педагогів-хореографів необхідно впроваджувати методики, які розвивають імпровізацію, рухову гнучкість і здатність до творчого саморозвитку. Імпровізаційні методики відіграють важливу роль у формуванні цих навичок, сприяючи розвитку артистизму, емоційної виразності та свободи самовираження в хореографічній діяльності.

У процесі навчання здобувачі покращують виконавську майстерність, опановують хореографічні техніки та імпровізаційні прийоми, а також набувають навичок застосування методологічних принципів і концепцій хореографічного виконання. Особливу увагу у підготовці майбутніх педагогів-хореографів приділяють розвитку технічних умінь, аналітичного мислення та творчого підходу до впровадження інноваційних технологій.

У сучасній педагогіці хореографії імпровізаційні методики набувають все більшого значення як ефективний засіб формування професійної компетентності майбутніх педагогів-хореографів, зокрема через виконання завдань з індивідуальної та колективної імпровізації, які сприяють розвитку творчих і комунікативних навичок здобувачів (Баттерворт Б., 2011).

Імпровізаційні методики, що застосовуються у професійній підготовці майбутніх педагогів-хореографів, включають різноманітні вправи, серед яких: *вільні рухи та експресивні вправи, ритмічні імпровізації, імпровізаційні ігри у парах та групах, комунікативні вправи на взаємодію, творчі експерименти з поєднанням різних стилів танцю*. Кожна з цих вправ спрямована на розвиток певних компетенцій, що є необхідними для формування професійної майстерності.

*Вільні рухи та експресивні вправи* спрямовані на розвиток індивідуальної виразності виконавця та здатності вільно передавати емоції через тілесні прояви. Форми роботи передбачають індивідуальне виконання, під час якого здобувачі імпровізують із різноманітними жестами та рухами.

Вправи спрямовані на розкриття природної свободи рухів, подолання внутрішніх бар'єрів і розвиток чуттєвого сприйняття рухів, що формує базу для подальшої творчої діяльності.

*Ритмічні імпровізації* спрямовані на розвиток відчуття ритму, координації рухів і здатності швидко реагувати на музичний супровід. Форми роботи включають індивідуальні та групові заняття, де здобувачі експериментують із різними ритмічними рисунками та темпами. Зміст вправ полягає у вдосконаленні музично-рухової взаємодії, посиленні уваги до динаміки музики, що дозволяє розвивати гнучкість у вираженні танцювальних ідей.

*Імпровізаційні ігри у парах та групах* спрямовані на розвиток комунікативних навичок, взаємодії та спільного творчого пошуку. Форми роботи передбачають колективні завдання, де виконавці імпровізують у взаємодії, реагуючи на рухи партнера чи групи. Зміст вправ полягає у формуванні довіри, розвитку здатності слухати та підтримувати партнера, а також у здобутті навичок швидкого прийняття рішень у динамічному творчому процесі.

*Комунікативні вправи на взаємодію* спрямовані на розвиток навичок ефективної комунікації та взаємодії в групі. Форми роботи включають роботу в парах або малих групах, де здобувачі виконують спільні рухові завдання, обмінюються імпульсами та реагують на рухи партнерів. Зміст цих вправ полягає у формуванні здатності до активного слухання, емоційного відгуку, а також координації рухів із іншими учасниками процесу, що розвиває емпатію та командну взаємодію.

*Творчі експерименти з поєднанням різних стилів танцю* спрямовані на розвиток гнучкості рухів, відкритості до нових форм та уміння синтезувати різні хореографічні напрямки. Форми роботи передбачають індивідуальну або групову імпровізацію, де здобувачі комбінують елементи класичного, сучасного, народного та інших танцювальних стилів. Зміст вправ полягає у заохоченні пошуку нових рухових рішень, розвитку адаптивності та експериментального мислення, що сприяє формуванню унікального художнього стилю виконавця.

*Імпровізації з обмеженнями* спрямовані на розвиток концентрації, креативності та вміння знаходити нестандартні рішення в заданих рамках. Форми роботи включають виконання імпровізацій із встановленими обмеженнями – наприклад, рухи однією рукою, використання лише певних рівнів простору або дотримання ритмічних патернів. Зміст вправ полягає у стимулюванні гнучкості мислення та тілесної адаптивності, що допомагає здобувачам виходити за межі звичних шаблонів і відкривати нові можливості для самовираження.

Імпровізаційні методики можуть бути різними за своїм спрямуванням та завданнями, від розвитку індивідуальної рухової свободи і емоційної виразності до формування комунікативних навичок і вміння працювати у колективі. Такий різноманітний підхід дозволяє всебічно розвивати професійні компетентності майбутніх педагогів-хореографів, адаптувати навчальний процес до індивідуальних особливостей здобувачів та підвищувати їхню здатність до творчого самовираження і соціальної взаємодії.

Застосування імпровізаційних методик у професійній підготовці майбутніх педагогів-хореографів значно підвищує рівень їхньої творчої гнучкості, комунікативних навичок і здатності до самовираження. Ці вправи

сприяють не лише розвитку виконавської майстерності, а й формуванню цілісного професійного світогляду, що включає розуміння хореографії як мистецтва і педагогічної практики. Водночас імпровізаційні методики підтримують адаптивність до різноманітних освітніх та соціальних ситуацій.

**Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку.** У ході дослідження було проаналізовано імпровізаційні методики, які відіграють важливу роль у формуванні професійної компетентності майбутніх педагогів-хореографів. Застосування таких методик сприяє розвитку творчих, комунікативних та рефлексивних здібностей, які є необхідними для ефективної педагогічної діяльності у сфері хореографії. Застосування цих методик допомагає здобувачам вищої освіти гнучко адаптуватися до різноманітних професійних ситуацій, формувати індивідуальний стиль викладання та підтримувати активний діалог із учнями. Проведене дослідження окреслює основні напрями застосування імпровізаційних методик у професійній підготовці майбутніх педагогів-хореографів, підтверджуючи їх ефективність у розвитку творчого потенціалу, рухової гнучкості, емоційної виразності та сценічної свободи.

Подальші наукові розвідки можуть бути спрямовані на висвітлення практичного досвіду інноваційної діяльності викладачів хореографічних дисциплін, проведення педагогічних експериментів що до різних форм імпровізацій, а також розробку авторських освітніх програм і методичних рекомендацій для ефективного формування професійної компетентності майбутніх педагогів-хореографів.

#### ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Андрощук Л. М. (2017). Етапи становлення хореографічно-педагогічної освіти в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*, 2, ч. 2, Умань: ВПЦ «Візаві», С. 7–16.

Бідюк Д. Є. (2020). *Професійна підготовка хореографів в університетах Великої Британії*. (Дис. канд. пед. наук). Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна, Київ, 310 с.

Дубасенюк О.А. (2014). Інновації в сучасній освіті. Інновації в освіті: інтеграція науки і практики: збірник науково-методичних праць. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, С. 12–28.

Кривохижа А. М. (2012) *Роздуми про мистецтво танцю*. Кіровоград: Центральноукр. вид-во, 172 с

Литвиненко В. А. (2017). Трансформація української народної хореографії та її концептуалізація в театрі танцю Павла Вірського. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 «Теорія й історія культури». Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 245 с.

Мартиненко О. (2020) *Методика роботи з хореографічним колективом: теорія і практика: підручник для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальностей 024 Хореографія, 014 Середня освіта (Хореографія)*. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 390 с.

Масол Л. М. (2020). *Інтеграція? Інтеграція. Інтеграція... Інтеграція!*

(Поліцентрична інтеграція змісту загальної мистецької освіти). *Мистецтво та освіта*, 1 (95), С.20–27. <https://artedu.com.ua/index.php/adm/%20article/view/107>

Падалка Г. М.(2008). Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ: Освіта України, 274 с.

Пархоменко О. М. (2016). *Формування балетмейстерських умінь майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки*. (Дис. канд. пед. наук). Ніжинський держ. університет імені Миколи Гоголя, Ніжин. 249 с.

Погребняк М. (2020). Нові напрями театрального танцю ХХ–поч. ХХІ ст.: історикокультурні передумови, крос-культурні зв'язки, стильова типологія : монографія. Полтава : ПП «Астроя», 327 с.

Потапчук, Т. В., & Шеретюк, Ю. В.(2024). Формування творчої індивідуальності здобувачі вищої освіти засобами хореографічного мистецтва. *Мистецька освіта та розвиток творчої особистості*, (2), С. 27–32.

Реброва О. (2017). Крос-навчальна інтеграція когнітивних процесів у виконавському досвіді майбутніх учителів хореографічних та музичних дисциплін. *Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова*. Сер. 14: Теорія і методика мистецької освіти. Київ: Вид-во НПУ, Вип. 22(27). С. 12–19.

Сивоконь Ю. М., Печененко М. В. (2022). Інноваційні технології як засіб оптимізації процесу викладання класичного танцю. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, Кропивницький: Центральноукраїнський держ. пед. ун-т імені Володимира Винниченка, С.304–309.

Терешко І. (2022). Самостійна творча діяльність здобувачів у процесі вивчення курсу «Народознавство та хореографічний фольклор України». *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*, 2, С.88–95.

Терзі А.А. (2024). Інноваційні форми і методи формування композиційної компетентності майбутніх викладачів хореографії на основі сучасного танцю. *Південноукраїнські мистецькі студії*. Науковий журнал №1, С. 71–76

Українське хореографічне мистецтво в контексті світової художньої культури (сучасний поліжанровий дискурс) : колективна монографія / за заг. ред. О. А. Плахотнюка. Львів : СПОЛОМ, ЛНУ імені Івана Франка кафедра режисури та хореографії, 2020. 308 с.

Хоружа Л.Л. (2021). Соціально-психологічні аспекти переходу педагогічного знання в інновацію. *Освіто-логічний дискурс*. No 4 (35). С. 103–117.

Butterworth, Jo. (2011). *Dance Studies: The Basics*. London: Routledge. <https://www.routledge.com/Dance-StudiesTBasics/Butterworth/p/book/%209780415582551>

## REFERENCES

Androshhuk L. M. (2017). *Etapy stanovlennja khoreoghrafichno-pedagoghichnoji osvity v Poltavskomu nacionaljnomu pedagoghichnomu universyteti imeni V. Gh. Korolenka*. Zbirnyk naukovykh pracj Umansjkogho derzhavnogho pedagoghichnogho universytetu imeni Pavla Tychny, 2.,ch. 2, Umanj: VPC «Vizavi», S.7–16. [in Ukrainian].

Bidjuk D. Je. (2020). *Profesijna pidghotovka khoreoghrafiv v universytetakh Velykoji Brytaniji*. (Dys. kand. ped. nauk). Instytut pedagoghichnoji osvity i osvity

doroslykh imeni Ivana Zjazjuna, Kyjiv. 310 s. [in Ukrainian].

Dubasenjuk O.A. (2014). Innovaciji v suchasnij osviti. Innovaciji v osviti: integracija nauky i praktyky: zbirnyk naukovo-metodychnykh pracj. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 12–28. [in Ukrainian].

Kryvokhyzha A. M. (2012). Rozdumy pro mystectvo tancju. Kirovohrad: Centralnoukr. vyd-vo, 172 s. [in Ukrainian].

Lytvynenko V. A. (2017). Transformacija ukrajinsjkoji narodnoji khoreografiji ta jiji konceptualizacija v teatri tancju Pavla Virsjkogho. Dysertacija na zdobuttja naukovogho stupenja kandydata mystectvoznavstva za specialnistju 26.00.01 «Teorija j istorija kuljтуры». Nacionaljna akademija kerivnykh kadriv kuljтуры i mystectv, Kyjiv. [in Ukrainian].

Martynenko O. (2020). Metodyka roboty z khoreografichnym kolektyvom: teorija i praktyka: pidruchnyk dlja zdobuvachiv pershogho rivnja vyshhoji osvity specialnostej 024 Khoreografija, 014 Serednja osvita (Khoreografija). Melitopolj: Vydavnychyj budynok Melitopoljsjkoji misjkoji drukarni, 390 s. [in Ukrainian].

Masol L. M. (2020). Integhracija? Integhracija. Integhracija... Integhracija! (Policentrychna integhracija zmistu zaghaljnoji mystecjkoji osvity). Mystectvo ta osvita, 1 (95), S.20–27. <https://artedu.com.ua/index.php/adm/%20article/view/107> [in Ukrainian].

Padalka Gh. M. (2008). Pedagoghika mystectva (Teorija i metodyka vykladannja mystecjkykh dyscyplin). Kyjiv: Osvita Ukrainy, 274 s. [in Ukrainian].

Parkhomenko O. M. (2016). Formuvannja baletmeistersjkykh uminj majbutnikh uchytelev khoreografiji u procesi fakhovoji pidghotovky. (Dys. kand. ped. nauk). Nizhyns'kyj derzh. universytet imeni Mykoly Ghogholja, Nizhyn. [in Ukrainian].

Poghrebnyak M. (2020). Novi naprjamy teatralnogho tancju KhKh–poch. KhKhI st.: istorykokuljturni peredumovy, kros-kuljturni zv'jazky, styljova typologhija : monoghrafija. Poltava : PP «Astraja», 327 s. [in Ukrainian].

Potapchuk, T. V., & Sheretjuk, Ju. V. (2024). Formuvannja tvorchoji indyvidualnosti zdobuvachi vyshhoji osvity zasobamy khoreografichnogho mystectva. Mystecjka osvita ta rozvytok tvorchoi osobystosti, (2), S.27–32. [in Ukrainian].

Rebrova O. (2017). Kros-navchaljna integhracija koghnityvnykh procesiv u vykonavs'komu dosvidi majbutnikh uchytelev khoreografichnykh ta muzychnykh dyscyplin. Naukovyj chasopys Nac. ped. un-tu im. M. P. Draghomanova. Ser. 14: Teorija i metodyka mystecjkojiosvity. Kyjiv: Vyd-vo NPU, Vyp. 22(27). S.12–19. [in Ukrainian].

Syvokonj Ju. M., Pechenenko M. V. (2022). Innovacijni tekhnologhiji jak zasib optymizaciji procesu vykladannja klasychnogho tancju. Naukovi zapysky. Serija: Pedagoghichni nauky, Kropyvnycjkyj: Centralnoukrajins'kyj derzh. ped. un-t imeni Volodymyra Vynnychenka. S.304–309. [in Ukrainian].

Tereshko I. (2022). Samostijna tvorcha dijalnistj zdobuvachiv u procesi vyvchennja kursu «Narodoznavstvo ta khoreografichnyj foljklor Ukrainy». Zbirnyk naukovykh pracj Umans'kogho derzhavnogho pedagoghichnogho universytetu, 2, S.88–95. [in Ukrainian].

Terzi A. A. (2024). Innovacijni formy i metody formuvannja kompozycijnoji kompetentnosti majbutnikh vykladachiv khoreografiji na osnovi suchasnogho tancju. Pivdennoukrajins'ki mystecjki studiji. Naukovyj zhurnal. #1, S.71–76. [in Ukrainian].

Ukrajinsjke khoreografichne mystectvo v konteksti svitovoji khudozhnjoji kuljтуры (suchasnyj polizhanrovyj dyskurs) : kolektyvna monoghrafija / za zagh. red. O. A. Plakhotnjuka. (2020). Ljviv : SPOLOM, LNU imeni Ivana Franka kafedra rezhysury ta khoreografiji, 308 s. [in Ukrainian].

Khoruzha L.L. (2021). Socialjno-psykhologhichni aspekty perekhodu pedaghoghichnogho znannja v innovaciju. Osvito-loghichnyj dyskurs. No 4 (35). S.103–117. [in Ukrainian].

Butterworth, Jo. (2011). Dance Studies: The Basics. London: Routledge. [in English].<https://www.routledge.com/Dance-StudiesTBasics/Butterworth/p/book/%209780415582551>

### АНОТАЦІЯ

*У сучасних умовах реформування мистецької освіти в Україні питання формування професійної компетентності майбутніх педагогів-хореографів набуває особливої актуальності. У статті розглядаються імпровізаційні методики, які виступають ефективним засобом розвитку творчих здібностей, сценічної виразності та педагогічної майстерності здобувачів. Вони сприяють розвитку рухової гнучкості, емоційної пластичності та підвищенню адаптивності майбутніх фахівців у професійній діяльності. Використання різноманітних імпровізаційних вправ розширює можливості формування індивідуального стилю викладання та комплексного розвитку майбутніх педагогів-хореографів у системі сучасної хореографічної освіти. Зазначено, що сучасна хореографічна освіта є складним і багатогранним процесом формування професійної компетентності, який охоплює різні аспекти розвитку особистості, зокрема творчий, педагогічний, культурний та соціальний. Творчий аспект передбачає активізацію креативності, артистизму та здатності до імпровізації; педагогічний аспект фокусується на формуванні навичок викладання, здатності до рефлексії та педагогічної майстерності; культурний аспект базується на усвідомленні танцю як форми художньої комунікації, носія духовно-естетичних цінностей; соціальний аспект спрямований на розвиток комунікативних навичок. Імпровізаційні методики, що застосовуються у професійній підготовці майбутніх педагогів-хореографів, включають різноманітні вправи, серед яких: вільні рухи та експресивні вправи, ритмічні імпровізації, імпровізаційні ігри у парах та групах, комунікативні вправи на взаємодію, творчі експерименти з поєднанням різних стилів танцю та імпровізації з обмеженнями. Кожна з цих вправ спрямована на розвиток певних компетенцій, що є необхідними для формування професійної майстерності. Імпровізаційні методики, які включають різні види вправ, сприяють розвитку творчості, рухової гнучкості та здатності до самовираження здобувача. Впровадження імпровізаційних методик у професійну підготовку майбутніх педагогів-хореографів сприяє цілісному розвитку їх творчих і педагогічних компетентностей.*

**Ключові слова:** імпровізаційні методики; імпровізація; комунікативні навички; педагог-хореограф; професійна компетентність; творчий розвиток; хореографічна освіта.